The grounds of the steward's house at Kretinga Manor

In 2014, KM conducted an investigation on the grounds of the steward's house at Kretinga Manor. A total of 28 m^2 were excavated, 400 m^2 were surveyed, and a 1.2–1.3 m thick, late 18th–20th-century cultural layer was discovered. It was determined that a wooden house, with an E–W orientation and an undetermined purpose, stood in the courtyard in the late 18th – first quarter of the 19th century. The base of the external wall's foundation was about 90–95 cm high and 80 cm thick (Fig. 1). The foundation was made of unworked large and medium-sized fieldstones bound with clay (Fig. 1). One room of the building was paved with fired clay bricks placed lengthwise. After the building burnt down, a brick steward's house with an annex was erected at its site in 1834. The cultural layer contained fired clay bricks (some of which had fused during the fire), roof tile fragments, sherds of household pottery, and two Prussia Frederick II the Great (1740–1786) threegroats (Ger. *Kreuzers*).

1 pav. Duobės 6 pjūvis. V. Juškaičio nuotr.

Fig. 1. The section of pit 6.

2 pav. Buitinės keramikos pakraštėlis iš pilkos žemės sluoksnio. V. Juškaičio nuotr.

Fig. 2. A household pottery rim sherd from the layer of grey soil.

Vytautas Juškaitis

Tyrimai Skituriuose

2014 m. birželio mėnesį Skiturių kaime (Alytaus r.), būsimos elektros oro linijos atramos 65 vietoje atlikti detalieji tyrimai. Šioje vietoje 2012 m. S. Širvydaitė žvalgomųjų tyrimų metu aptiko vertingą kultūrinį sluoksnį. Tuomet buvo ištirtas 1x1 m dydžio šurfas (1 m^2). Jame po 10 cm storio velėnos sluoksniu aptiktas iki 60 cm storio kultūrinis sluoksnis, kuris viršutinėje dalyje (10–40 cm gylyje) buvo juodas su degėsiais, apatinėje (40–70 cm gylyje) – kiek šviesesnis, su radiniais. 70 cm gylyje pasiektas rudo molio įžemis. Kultūriniame sluoksnyje rastas audimo staklių pasvaras, balto akmens verpstukas, 7 žiestos keramikos šukės, 4 molio tinko fragmentai ir plokštinio koklio nuolauža. Pagal radinius sluoksnis datuotas XVII–XIX a. (*ATL 2012 metais*, V., 2013, p. 124).

2014 m. Bambenos upelio kairiajame krante pievoje buvo ištirta perkasa. Ji stačiakampio formos, 13x11 m dydžio, 143 m^2 ploto. Po 5–10 cm storio velėna perkasoje buvo XX a. pilkos žemės sluoksnis, po kuriuo 15–40 cm

gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus pasiektas įžemis – rudas molis. Įžemyje atsidengė 20 įvairaus dydžio duobių ir 9 stulpaviečių kontūrai.

Duobė 1 aptikta perkasos Š dalyje. Ji netaisyklingos formos, 2,5x2,5 m dydžio. Duobės dugnas pasiektas 65 cm gylyje, užpildas – pilka žemė su molio intarpais su XVIII–XIX a. radiniais. Duobės dugne buvo 3–7 cm storio degėsių sluoksnelis. *Duobės 2* kontūras atsidengė perkasos V dalyje, 45 cm gylyje. Ji 1,7x1,2 m dydžio, 59 cm gylio nuo dabartinio žemės paviršiaus. Duobės užpildas – tamsiai pilka žemė. Jame aptikta žiestos buitinės keramikos šukių. *Duobė 6* aptikta perkasos PR kampe (1 pav.). Ji 3,8x2,4 m dydžio. Duobės užpildas – pilka žemė, apatinėje dalyje tamsesnė ir su degėsiais. Dugnas pasiektas 90 cm gylyje. Užpilde aptikta buitinės keramikos šukių (2 pav.). *Duobė 7* aptikta centrinėje perkasos dalyje. Ji 90x56 cm dydžio, dugnas pasiektas 50 cm gylyje. Ji užpildyta pilka žeme, kurioje rasta žiestų buitinės keramikos šukių, molinės plytos fragmentas. *Duobė 8* aptikta perkasos R dalyje. Ji 4,6x4 m dydžio, 77 cm gylio, užpilde – buitinės keramikos šukės. *Duobė 9* aptikta perkasos V dalyje. Jos kontūras 2,5x1,2 m dydžio, dugnas pasiektas 45 cm gylyje, užpilde irgi buvo žiestos buitinės keramikos šukių. *Duobė 20* aptikta perkasos ŠR kampe. Ji 2,9 m pločio, ilgis neaiškus, nes dalis duobės yra už perkasos ribų. Jos dugnas pasiektas 90–95 cm gylyje. Duobės užpildas – pilka maišyta žemė su smulkiais degėsiais. Duobėje aptikta žiestų buitinės keramikos šukių, geležinio kriauninio peilio fragmentas ir galąstuvas.

Duobės 2, 3, 6 pagal jose aptiktus radinius datuojamos XVII–XIX a., duobės 7, 8, 20 – XVIII–XIX a., duobė 9 – XVII–XVIII a. Duobėse 3, 5, 10–19 datuojamų radinių neaptikta, duobėje 4 rasta XX a. dirbinių. Perkasoje aptiktų 9 stulpaviečių užpilde radinių nerasta, todėl jos liko nedatuotos.

Tyrimai parodė, kad šioje vietoje yra išlikusios tik įgilintos XVII–XIX a. struktūros, o kultūrinis sluoksnis suardytas bent kelis šimtmečius šioje vietoje vykdant intensyvią ūkinę veiklą.

The investigation at Skituriai

In 2014, an excavation (one 143 m^2 trench) was conducted at the site of an electricity transmission tower in Skituriai village (Alytus District). Sterile brown clay, in which 20 pits (Fig. 1) and 9 postholes were recorded, was reached under a 10–40 cm thick, 20th-century layer of grey soil. Some of the pits date to the 17th–19th centuries. Sherds of hand thrown household pottery (Fig. 2), potsherds, whetstones, fragments of panel stove tiles, an iron knife, and animal bones were found in them.

Virginija Ostašenkovienė

Kurtuvėnų dvaras

Kurtuvėnų dvaras istoriniuose šaltiniuose pirmą kartą paminėtas 1498 m., kai dvaro savininkas Mikalojus Jaugėlavičius kuriamai Kurtuvėnų bažnyčiai ir parapijai padovanojo kaimą su 6 gyventojais. XVI a. viduryje sodybą nusipirko Kražių vietininkas Stanislovas Skaševskis ir 1592 m. dvaro sodybą jau sudarė daugiau nei 20 medinių pastatų. Nuo XVIII a. pradžios dvarą valdė trys Nagurskių kartos. Tuo metu dvaras suklestėjo, sodyboje iškilo medinių baroko stiliaus pastatų kompleksas – oficinos, plytinė, magazinas (sandėlys), iždinė, svirnas, kalvė, bravoras, palivarkas, tvartas, daržinė, žibintinė, šunidės, malūnas. XIX a. viduryje